

(Pàgines 2 i 3)

## Els ajuntaments reclamen encara més millores a la C-59

Territori invertirà quatre milions entre Sant Feliu de Codines i Moià, però continua preocupant l'alta sinistralitat

(Pàgina 6) Dones del projecte Narinant de Moià, a finals de setembre al parc municipal Francesc Viñas



MARC SANYE

## Una escoleta per a dones nouvingudes

Alfabetització i acollida. Són els grans objectius del projecte Narinant, una escoleta per a nouvingudes que va néixer de la mà d'un grup de dones de Moià ara fa tres anys. La intenció és ensenyar-

los a parlar el català, però l'intercanvi cultural va molt més enllà: unes i altres aprenen nous costums i fan comunitat i xarxa d'amigues. Malgrat que inicialment es trobaven a l'antiga Escola

de Música, a causa de la pandèmia ara estan a la recerca de local. Entre totes han creat un espai de respecte, estimació i acompanyament que no volen deixar perdre.

(Pàgina 8)



ALBERT LLIMÓS

### Xocolates de medalla

Miquel Viñolas, *alma mater* de la pastisseria Àger de Moià, acaba de ser reconegut mundialment per quatre rajoles de la vintena que elabora. S'ho fa tot ell: des de l'obrador fins a despatxar o netejar.

(Pàgina 12)



QUERALT CAMPAS

### "Anar a Oló és tornar a casa"

L'escriptora Miracle Sala viu a Girona des dels 30 anys, però té molt presents les arrels moianeses. Alguns dels seus contes beuen directament del context d'Oló, la família i els records d'infantesa.

(Pàgines 4 i 5)



MARC SANYE

### Un espai per a entitats a l'Anla vella

A més d'acollir l'arxiu comarcal, Castellterçol vol que la fàbrica Anla sigui un espai per a entitats. L'alcalde, Isaac Burgos (a la foto), diu que el nou institut-escola serà una realitat el curs 2024/2025.

Els últims anys només s'han fet algunes actuacions de millora a la C-59 al seu pas per Sant Quirze Safaja, Castellterçol i Caldes de Montbui. Aquesta carretera, utilitzada per gairebé 4 de cada 10 veïns del Moianès, és de les que registra més sinistralitat de Catalunya.

# Una millora insuficient

Des de les alcaldies i la Plataforma C-59 Segura consideren que cal millorar la carretera en tot el tram, fins a Santa Maria d'Oló

## Moià

### Queralt Campàs

Fa anys que l'elevada sinistralitat de la C-59 suposa un problema per a la població de la zona. En aquesta carretera, que és l'eix vertebrador del Moianès i connecta la comarca tant amb Osona com amb el Vallès Oriental i Barcelona a través de l'AP-7, hi conflueixen un elevat nombre de vehicles diaris. Alhora hi passen transports de mercaderies com camions de gran tonatge i hi ha presència de fauna salvatge.

Tot plegat fa que aquesta via, de 160 quilòmetres, estreta i plena de revolts, sigui insegura. A més, el manteniment que s'hi ha fet al llarg dels anys no és homogeni. Hi ha alguns trams més arreglats i amb vorals i d'altres on no s'hi ha actuat mai.

Davant de tot això, fa dos anys, un grup de veïns farts de la situació es van constituir com el grup C-59 Segura, amb l'objectiu de reclamar millores. Gràcies a la pressió de la plataforma (recollint firmes, fent reunions amb el Departament, signant manifestos) i dels consistoris de tots els pobles s'ha aconseguit que el Departament de Vicepresidència, Polítiques Digitals i Territori invertís 4 milions d'euros per a la reforma del tram entre Moià i Sant Feliu de Codines.

Aquest tram de gairebé 17 quilòmetres ha estat estudiat al detall i aquest mes s'ha tancat l'informe amb el projecte de millores de seguretat que s'hi faran.

En l'àmbit polític, un dels principals impulsors d'aquesta reforma és Isidre Gavín, secretari de Territori i Mobilitat. Ell mateix, i des de la mateixa Generalitat, posen en valor el treball conjunt que s'ha fet entre tots els agents del territori: ajuntaments, Consell Comarcal i la plataforma C-59 segura. "Quan vaig entrar de secretari, ara fa tres anys i mig, ja quedava clar que la C-59, com a eix important, tenia molts reptes pendents",

afirma Gavín. Des de llavors s'han agendat diverses reformes, però la majoria situades a la part sud (la reforma de la rotonda de Palau-solità i Plegamans i el pas soterrat a l'altura de Caldes de Montbui). El secretari reconeix que no s'ha estudiat l'eix en el seu conjunt.

**Els últims mesos hi ha hagut diversos accidents mortals**

**Es crearan apartadors a les parades d'autobús que hi ha a tot el tram**

**Passos soterrats i canadencs en dos trams de tres quilòmetres per la fauna**

**El govern admet que la majoria de reformes s'han previst sempre a la part sud**

El projecte de millora presentat recentment és una reforma que, al llarg dels anys, s'ha anat replantejant. Inicialment només estava previst destinar-hi un milió i mig d'euros. Posteriorment, després "de percebre que la ciutadania reclamava ampliar les millores", des de la Generalitat van recollir opinions i propostes i van augmentar la inversió a tres milions que finalment han acabat sent gairebé quatre: "Després

d'anar incorporant millores s'ha acabat convertint en una proposta molt ambiciosa."

Les remodelacions més importants que es faran, segons Gavín, tenen a veure amb la creació d'apartadors a les parades d'autobús que hi ha en tot aquest tram. "En un moment de lluita contra el canvi climàtic i de descarbonització de la mobilitat, necessitem potenciar el transport públic, és una prioritat. Per això hem de cuidar la combinació transport públic per carretera i seguretat", apunta Gavín. "A la C-59, en algunes parades d'autobús no hi ha l'espai suficient que garanteixi la seguretat tant per a l'usuari com per al vehicle que va per carretera i l'autobús que s'aparta", hi afegeix.

Un altre dels principals problemes de la C-59 és la presència de fauna salvatge que travessa el ferm, que compta amb un índex de conflictivitat molt elevat. De fet, el 12 de juny hi va haver un accident mortal a causa d'un senglar a la recta de Moià. Per això el projecte intervingrà en dos punts on s'ha detectat una elevada concentració d'accidents causats per la irrupció de senglars o cabirols. Entre els quilòmetres 28 i 29,6, al límit entre Sant Quirze i Castellterçol, s'adequaran tres passos existents per sota la calçada perquè hi passi la fauna. I, al voltant del quilòmetre 33, a Castellterçol, se n'adequaran dos i se'n farà un de nou. En tots dos trams es col·locaran tanques per evitar que els animals salvatges entrin a la carretera i, així, encaminar-los cap als passos inferiors. "Si la fauna té un increment exponencial els propers mesos, com està passant en altres punts de Catalunya, això no resoldrà el problema, però pot ajudar a pal·liar-lo", diu el secretari. Gavín apunta que les barreres de protecció a la mateixa carretera per tal d'intentar canalitzar la fauna cap als passos i que puguin anar d'un costat a l'altre



La C-59 té 160 quilòmetres i destaca per ser estreta i plena de revolts, unes casuístiques que la



A l'esquerra, la Plataforma C-59, que troba insuficients les mesures proposades pel govern; a la

sense envair el ferm podrien ser insuficients, ja que "els animals busquen diferents maneres per tal d'evitar aquests impediments que col·locarem". Segons dades de la Generalitat, entre 2013 i 2017 hi va haver 18 accidents amb senglars o cabirols entre Sant Quirze Safaja i Castellterçol, i 16 al tram de la Fàbrega.

A banda d'aquestes mesures, també hi ha dues interseccions principals que es modificaran. L'accés al polígon El Vapor, a Castellterçol, on es construirà una nova rotonda aprofitant part dels elements de l'enllaç actual, i a l'altura del quilòmetre 37, en terme de Moià, es farà un carril central per facilitar els girs a l'esquerra.

A Sant Feliu es preveu senyalitzar, en un tram de

cinc quilòmetres de la zona nord, una franja central amb doble línia continua, zebra da, amb pintura de color vermell i afegir-hi també bandes rugoses. Aquest element vol evitar invasions del sentit contrari que puguin generar topades frontals. La modificació s'aplicarà només al tram de Sant Feliu perquè és on hi ha més sinistralitat causada pels revolts. De fet, el dia 12 d'octubre hi va haver un accident mortal en aquesta zona, on un vehicle va sortir de la via fins a sis metres avall.

El projecte preveu, a banda, la renovació de tot el ferm general dels gairebé 17 quilòmetres, generar cunetes en trams on no n'hi ha per donar més amplada a la via i renovar la senyalització horitzontal i vertical. A



endavant aquesta inversió. “Cal reconèixer que el projecte que ens han passat és molt correcte. Fan una anàlisi dels punts més conflictius i presenten un seguit d'accions molt potents.”

Des de la Plataforma C-59 Segura, per la seva banda, troben insuficients les mesures. A parer del grup, aquestes reformes no solucionaran la sinistralitat. “Són actuacions importants i ens n'alegem per l'increment de pressupost, però el principal problema és la falta d'amplada. Molts trams, que no estaran intervinguts, fan sis metres d'amplada –que vol dir tres metres per carril sense vorera ni cuneta– i, això en corbes i amb vehicle

### L'amplada i els ponts estrets són dues qüestions que no queden resoltes

pesat, es insuficient”, apunta Jordi Terradellas.

Dues altres de les qüestions que destaquen des de la plataforma són els ponts estrets, com el de la depuradora de Mojà, i també les travessies, com la de Sant Feliu. Consideren que són molt perilloses i que no se'ls dona solució. “Continuaran sent punts crítics”, assegura Terradellas. “És una bona rentada de cara que donarà sensació de seguretat, però no corregeix la sinistralitat.” Alhora destaquen que la C-59 continua de Mojà fins a Santa Maria d'Oló i “allà no hi ha cap intervenció projectada”.

Des de la Generalitat són conscients que cal reformar la carretera fins aquest municipi. “Ho tenim a l'agenda. Aquesta actuació l'hem de poder estirar fins a Oló, a l'Eix transversal, o una mica mes enllà, si podem”, conclou Gavín.

MARC SANYÉ

fan insegura. A la foto, la sortida de Mojà en sentit Castellterçol



dreta, un cabirol mort arran d'un accident amb fauna salvatge

Pel que fa a temporalitats, “la nostra voluntat és que cap a finals de l'any 2022 es puguin començar les obres”. “Ara estem acabant de perfilar el projecte i després vindrà la tramitació. El procés de licitació que calculem que durarà uns sis mesos.”

Tot i aquest gran pas endavant, la majoria d'alcaldes, sobretot els de la zona més nord, consideren que no és suficient. “Ara, des dels ajuntaments hem de reclamar millores a la resta de la carretera. Sabem que costarà, però continuarem fent pressió perquè ens toca fer aquesta funció”, assegura Isaac Burgos, alcalde de Castellterçol. Tot i això, tant ell com gran part dels consistoris celebren que es tiri

nivell general, Isidre Gavín ho valora així: “El que aconseguirem és que no sigui una

carretera amb qualitat només en alguns trams, sinó que tingui coherència i que hi

hagi una continuïtat pel que fa a la seguretat i les característiques del ferm.”

**T'agrada ballar?**

**Vine a provar-ho!**

Per a més informació:  
 escoladedansa@moia.cat  
 Tel. 662 61 60 04  
 www.moia.cat



Ajuntament de Mojà

## ESCOLA MUNICIPAL DE DANSA DE MOJÀ

**Inscripcions obertes per al curs 2021/2022**

Escola autoritzada per la Generalitat de Catalunya

**Iniciació a la dansa**

**Base tècnica 1r i 2n nivell**

**Dansa clàssica 1r, 2n i 3r nivell, intermedi, avançat**

**Base tècnica i llenguatge musical 3r nivell, intermedi i avançat**

**Dansa contemporània intermedi i avançat**

**Classes de nivell especial 1 i 2**

**Per a infants de P3 a 6è de primària i joves de secundària i educació postobligatòria**

La pràctica de la Dansa Acadèmica té molts beneficis per als nens i nenes i els/les joves.

- Millora el nivell de concentració, la disciplina, l'autoestima i la confiança en un/a mateix/a.
- Aprenem a treballar en grup, a socialitzar amb respecte i solidaritat i a esforçar-nos.
- Treballem els valors i la responsabilitat.
- Augmenta el coneixement del propi cos i adquirim una bona postura.

Castellterçol és el segon municipi amb més habitants del Moianès. Al capdavant de l'Ajuntament hi ha Isaac Burgos, de Castell en Positiu (Independents), que va accedir a l'alcaldia el 2015 i també exerceix de president del Consell d'Alcaldes i Alcaldesses.

## “En municipis petits no es parla tant de política com de gestió”

Entrevista a Isaac Burgos (Castell en Positiu), alcalde de Castellterçol i president del Consell d'Alcaldes i Alcaldesses del Moianès

### Castellterçol

#### Queralt Campàs

**Castellterçol és la segona població més gran, en nombre d'habitants, del Moianès. El 2020 en tenia 2.548. Hi ha hagut un augment d'empadronaments arran de la pandèmia?**

Sí que s'ha notat, però no és exagerat. Fa poc vam anunciar en un ple municipal que hem passat dels 2.600. Tot i això, la realitat és més complexa: una cosa és l'empadronament, i l'altra, la gent que viu al poble. Molta gent tenia segona residència aquí i per temes fiscals s'acabaven empadronant, però només hi estiuaven i a l'hivern es notava molt. Ara algunes persones sí que s'han quedat a viure malgrat que en empadronaments no hi ha hagut un augment exponencial. En l'àmbit pràctic es nota, per exemple, a les escoles.

**El municipi està musculat en habitatge per assumir aquest volum de gent?**

Des del Consell Comarcal hi ha un estudi, que es va posant al dia sovint, sobre els habitatges en ús i en desús. A diversos pobles del Moianès hi ha una gran quantitat d'habitatges buits, que no s'han posat mai a la venda ni a lloguer, falta la voluntat de posar-los a disposició del mercat.

**Durant la pandèmia el Centre de Salut es va haver de tancar i es derivaven les peticions a Moià. La situació ja ha tornat a la normalitat?**

Sí. En pobles petits s'accentuava la problemàtica de la manca d'efectius mèdics, però vam poder anar recuperant progressivament el servei, començant per dos dies a la setmana fins ara, que ja està completament restablert. Ara estem fent obres per reubicar pediatria, ja que ens hem quedat sense espai arran de la creació de la zona només destinada a la Covid.

**Activitats, teatre, caminades... El poble es va reactivant?**

No estem recuperats, però sí que estem intentant entrar a la nova normalitat a poc a poc. Sobretot el que no volíem que quedés debilitat era la cultura i per això vam posar en marxa el teatre i les entitats, reactivant-les ràpidament. Això ens va portar

**“Encara no estem recuperats, però ens adaptem a la nova normalitat a poc a poc”**

**“Envoltats de bosc, no té sentit que es tombi el POUM per falta de zones verdes”**

**“Les relacions amb Junts per Castellterçol són de treball en comú”**

**“El curs 2024/2025 ens agradaria tenir en funcionament l'institut-escola”**

problemes, perquè adaptar-te a les normatives et condiciona les activitats. S'han de preparar a curt termini i has d'estar disposat a canviar-les.

**El POUM de Castellterçol és del 1981, ja que el 2013 els en va tombar un que tenia només tres anys. Una ordenació tan antiga com-**

**plica la gestió urbanística?**

Basar-nos en la regulació urbanística del 1981 és complicat, però encara ho és més haver tingut un POUM actiu durant dos anys i que després el tombessin. Aquell no va arribar a bon port per falta de zona verda, però potser no ens hauríem de regir tots en els mateixos termes legals. No té sentit que, en un poble envoltat de bosc, es tombi el POUM per falta de verd. Si volguéssim crear un planejament nou, el primer que hauríem de fer és solucionar aquest punt. Actualment el gran problema que tenim és haver de treballar alhora amb tres supòsits: les construccions del 81, el que es va crear del 2010 al 2013 i les casuístiques concretes d'algunes zones. Pas a pas ens anirem plantejant un POUM nou, però abans hem d'estudiar cap on volem anar. De moment estem tirant endavant algunes modificacions de forma sectorial. Ho hem fet amb el catàleg de masies o integrant alguns espais a l'inventari del patrimoni cultural català a través del Bé Cultural d'Interès Local.

**A banda de ser alcalde, també és president del Consell d'Alcaldes. Quina relació hi ha entre consistoris?**

L'avantatge del Consell Comarcal és que aquesta manera de treballar conjunta ja feia temps que la dúiem a terme amb el Consorci. No tenia gaire sentit que Castellterçol formés part del Vallès. En l'àmbit industrial, per exemple, defensaven una àrea amb què no teníem res a veure. Amb la resta de pobles de la comarca, la relació que tenim ja ve de temps i estem molt acostumats a treballar junts. Els *exvallesos* –Granera, Sant Quirze, Castellcir i Castellterçol– tenim molts serveis mancomunats.

**Però hi ha bona relació o no?**

Molt bona. Tot i això, és diferent la que puguem tenir amb els més propers, amb



Isaac Burgos (Barcelona, 1974) es va estrenar com a alcalde de Castellterçol el 2015. A les últimes

Calders o Monistrol, que estan a l'altra banda i, per tant, no hi ha una comunicació tan directa. En general ens ajudem entre nosaltres.

**Posant el focus en el Consell Comarcal, com veu l'encaix entre ERC i Junts?**

Durant la primera legislatura no es tenien en compte els colors polítics, però en aquesta segona sí que hi ha hagut més tendència a això.

**Per divergències?**

No tant en idees molt diferenciades com a l'hora de gestionar-les, crear comissions, treballar...

**A nivell municipal és la segona legislatura de Castell en Positiu. Compta amb 8 regidors i majoria absoluta. Com són les relacions amb Junts per Castellterçol (3 regidors)?**

Molt cordials i de treball comú. Després de les eleccions, amb els resultats a la mà van ser molt francs i ens van dir que volien treballar conjuntament. Per això pel que fa a decisions i gestió diària formen part de totes les comissions de treball. Sempre comptem amb ells. En municipis petits jo crec que no es parla tant de política com de gestió. Les idees que podem tenir són molt semblants.

**Van entrar a governar el 2015 amb un deute que havien eixugat al cap de tres anys. Els pressupostos han estat condicionats per això?**

El que estava condicionat

els primers anys era el romanent de tresoreria, perquè s'havia de destinar al deute. A l'hora d'executar el pressupost, d'uns 2,7 milions d'euros, no ens podíem endeutar, la qual cosa va condicionar les inversions. Tot i això, nosaltres sempre hem sigut del parer, especialment en el primer mandat, que no era moment d'invertir en construccions i *totxo*, en manteniment de les infraestructures ja existents.

**Un dels grans projectes de legislatura és l'Institut-Escola al bosquet de Can Sedó?**

Sí. La Generalitat l'ha dotat de finançament amb uns 4 milions d'euros i ara estem focalitzats a desenvolupar el projecte. Paral·lelament hem impulsat un procés participatiu amb tots els ens educatius per conèixer les necessitats concretes del col·lectiu. El problema és que s'han perdut tranquil·lament 10 anys a posar-se d'acord sobre l'espai on construir l'escola. Per això el compromís que vam adquirir en la primera legislatura va ser prendre una decisió i escollir la ubicació. No només vam aconseguir això, sinó que vam reduir els terminis d'una forma dràstica en decidir aprofitar l'edifici que hi ha ara, l'Institut Ramona Calvet i Picas, ampliant el pati al bosc de Can Sedó per tal de complir amb els metres quadrats. Els



MARC SANVÉ

telefònica i les biblioteques a tots els pobles de la comarca. Actualment tenim una sala de lectura que fan servir els municipis veïns i, en un futur, tindrem un institut-escola. Per això ens hem adherit a un programa pilot i hem proposat les escoles velles com a possible ubicació d'aquesta futura biblioteca, que seria la segona de la comarca.

**L'església de Sant Julià d'Úixols esdevindrà Bé Cultural d'Interès Local. Com ho valoren?**

Molt positivament. És una zona molt estimada per tothom. Hi ha una entitat, anomenada Església de Sant Julià d'Úixols, que a través de donacions de privats i alguns arquitectes del poble que col·laboren de forma altruïsta ha tirat endavant la rehabilitació i millora d'aquest espai. Abans s'estava ensorrant.

**Com es relacionen amb el jovent?**

Potser és de les àrees més complicades i és normal que es queixin i reclamin. És molt difícil satisfer totes les seves necessitats, però intentem escoltar-los. Fa poc vam tenir un conflicte amb aquest col·lectiu perquè vam retirar un skatepark que no estava construït de forma adequada. Feia molt soroll. Des de llavors

l'estem intentant reubicar parlant amb els mateixos joves. Una altra iniciativa que hem impulsat és la Muralliberats, que ha tingut molt d'èxit. Amb aquest projecte volem potenciar els coneixements sobre els grafitis i que es creïn als llocs adequats. No

**“La Fàbrica Anla acollirà l'Arxiu Comarcal i serà un espai per a les entitats”**

**“S'havia fet una gran inversió al Centru per només una actuació l'any”**

crec que sigui una bona política fer les activitats que vol l'Ajuntament pels joves, sinó fer les activitats que volen els joves des de l'Ajuntament.

**Des del consistori han obert una convocatòria d'ajuts per rehabilitar façanes. És arran d'un augment d'actes vandàlics?**

Tenim pics. Ara hem impulsat una línia d'ajuts

destinada a les façanes més debilitades del casc antic per millorar-lo de forma global i una altra línia destinada a pal·liar aquests pics de grafitis en murs privats.

**Castellterçol compta amb una riquesa cultural important. El Centru (Centre Espai Escènic), de fet, és referent d'arts escèniques a la comarca.**

És una de les coses de què estem més orgullosos. S'havia fet una gran inversió en aquesta instal·lació, per crear un teatre punter on només es feia una actuació l'any. A més, es cobrava a les entitats per fer-lo servir. Nosaltres hi hem donat vida facilitant la seva dinamització, així totes les entitats sense ànim de lucre hi tenen accés de forma gratuïta. També hem potenciat el teatre amateur, passant de 3 a 7 actuacions l'any, i hem augmentat la participació d'altres sectors i col·lectius, com les escoles. Enguany s'ha iniciat la quarta temporada professional i tenir entre 80 i 100 espectadors en cada actuació, per una població petita com la nostra, és un èxit rotund. Per sort a Castellterçol comptem amb molts espais i amb els pressupostos hem pogut mantenir-los. La intenció és donar contingut millorant els continents.

eleccions va revalidar el càrrec amb majoria absoluta

canvis de govern i la pandèmia ho han endarrerit, però continuem fent el seguiment i ho estem reactivant per no perdre més temps.

**Quins són els terminis?**

El curs 2024/2025 ens agradaria tenir l'escola.

**Un altre projecte important és la transformació de la Fàbrica Anla. En què la volen convertir?**

La Fàbrica Anla era una indústria tèxtil que va esdevenir municipal. Idealment l'hauríem volgut reconvertir en un hotel d'entitats o fàbrica d'arts, però bàsicament cultural i on totes les entitats tinguin un espai. Som un poble petit, però tenim un volum associatiu molt gran i molta demanda de locals. En aquest sentit, l'Anla sempre ha sigut aquell *caramel* que s'havia de convertir en el lloc on aglutinar totes les entitats. Aquí també hem obert un procés participatiu. És un edifici molt gran, d'uns 9.000 metres quadrats, i pot acollir diversos usos. Un d'aquests serà l'Arxiu Comarcal.

**Podríem dir que Castellterçol està agafant cada cop més protagonisme?**

La idea de la comarca sempre ha sigut externalitzar serveis i que no se centri tot a la capital, per això la majoria de serveis estan mancomunats. Ens agradaria que amb les instal·lacions passés el mateix i que tots els pobles del Moianès tinguin

protagonisme. És difícil trencar amb aquesta dinàmica, perquè habitualment a les comarques noves tots els serveis se situen a la capital. Per exemple, fa poc hem demanat mancomunar el servei d'escombraries. A la Diputació estan molt avesats que els demanem qüestions que no han fet mai, i ho accepten amb ganes, però costa trencar les normes imposades d'intentar centralitzar serveis i instal·lacions.

**En aquesta línia, també volen materialitzar la segona biblioteca de la comarca...**

Som al poble on va néixer i morir Enric Prat de la Riba, qui va impulsar la connexió

Ajuntament de Castellcir

Nou espai d'escolta a Castellcir

**UN SERVEI D'ATENCIÓ INDIVIDUAL, CONFIDENCIAL I GRATUIT**

En aquest espai t'oferiran acompanyament, t'escoltaran i atendran, donant-te suport professional, des de la comprensió i el respecte.

Si et decideixes, només has de demanar cita prèvia:

+ **Infants i joves:** Contacteu amb Tània Saez.

+ **Adults i gent gran:** Contacteu amb Iván Sánchez.

Per a més informació contacteu amb

📞 Ajuntament de Castellcir al 93 866 81 51

📱 607 42 53 98 (WhatsApp)

✉ castellcir@castellcir.cat

**Es reactiva l'espai de CAL SALVADOR**

**Matins:**  
Dimarts de 10.30 a 12.00  
**Taller de memòria**

---

**Tardes:**  
Dilluns de 15 a 20.00  
**Sala d'estudi, lectura i trobada**

---

Dimarts de 17 a 19.00  
**Oficina jove del Moianès** (últim de cada mes)

---

Dimecres de 15 a 20.00  
**Sala d'estudi, lectura i trobada**

---

Dijous de 16 a 18.00 **Taller de manualitats**

---

Divendres de 15 a 20.00  
**Sala d'estudi, lectura i trobada**

A COLLUSPINA PROMOCIONEM LES ACTIVITATS ESPORTIVES I CULTURALS				ACTIVITATS 2021-2022
DIMARTS	DIMECRES	DIJOUS	DISSABTE	
<p><b>ENTRENAMENT FUNCIONAL AMB MANU VILASECA</b></p> <p>Atleta "Craft Elite Team" d'ultra trails de muntanya</p> <p>Hora: de 19 a 20.00 Lloc: Pista Preu: 30 €/mes 15 €/mes empadronats</p>	<p><b>GIMNÀSTICA GENT GRAN</b></p> <p>Inici: 5 d'octubre Hora: de 15.30 a 16.30 Preu: Gratuït Lloc: Casal gent gran</p>	<p><b>GIMNÀSTICA SUAU GENT GRAN</b></p> <p>Inici: 7 d'octubre Hora: 09.00 a 10.00 Preu: Gratuït Lloc: Local social</p>	<p><b>DANSA URBANA I HIP-HOP</b></p> <p>Infantil i juvenil</p> <p>Inici: 2 d'octubre, 1 cop al mes Hora: 17.30 Preu: 5 €/persona/classe Lloc: Local social</p>	
<p><b>IOGA - LALOLA</b></p> <p>Inici: 5 d'octubre Hora: de 19.15 a 20.45 Preu: 30 €/mes 20 €/mes empadronats Lloc: Local social</p>	<p><b>DANSA - VERO</b></p> <p>Entre 4 i 8 anys</p> <p>Inici: 6 d'octubre Hora: de 17.30 a 18.30 Lloc: Local social Per a més informació i preus al tel. 647 99 65 44 Vero</p>	<p><b>TAI-TXI - CELS</b></p> <p>Hora: 20.00 Lloc: Local social Preu: Gratuït</p>	<p><b>DIUMENGE</b></p> <p><b>TEATRE TRENCAESCENARIS</b></p> <p>De 6 a 18 anys</p> <p>Inici: 3 octubre. Taller de 2h cada 15 dies Preu: 10 €/mes Lloc: Local social Per a més informació contacteu 690 83 72 87 Xavi</p>	
<p><b>IOGA - MARITZA</b></p> <p>Inici: 6 d'octubre Hora: de 20 a 21.30 Lloc: Local social Per a més informació i preus al tel. 649 72 41 03 Maritza</p>		<p><b>INSCRIPCIONS</b></p> <p>📞 WhatsApp d'informació del poble: 670 00 59 35</p> <p>📞 Oficina de l'Ajuntament: 93 830 03 76</p> <p>✉ Correu Ajuntament: colluspina@colluspina.cat</p>		





Grup de dones del col·lectiu Narinant de Moià, al Parc Municipal Francesc Viñas

MARC SANYE

## Teixint vincles

Un grup de dones de Moià impulsa una escoleta com a espai d'intercanvi cultural. Ara estan buscant local

### Moià

#### Queralt Campàs

L'augment de persones estrangeres és una realitat al Moianès. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, els últims vint anys la població immigrant ha crescut un 2.000% a la comarca. A Moià, concretament, s'ha passat de 30 a 852 nous nadius. Precisament a la capital, un grup format només per dones va decidir impulsar fa tres anys el projecte Narinant, una escoleta per a noves nades.

L'origen va ser detectar una necessitat. D'una banda, es van adonar que a l'escola hi havia moltes mares amb dificultats per entendre l'idioma i això els impedia estar informades, per exemple, sobre les comunicacions i autoritzacions escolars. "Vaig detectar un racisme no parlat i una separació molt clara segons procedències", diu Núria Clotet, una de les acompanyants (terme amb què prefereixen que se les anomeni). Clotet va venir de Barcelona a viure a Moià: "Si jo em vaig sentir immigrant blanca i em va costar integrar-me en un poble petit, no em vull imaginar com ha de ser aquest procés per a elles".

D'altra banda, algunes exprofessores es van trobar que moltes feien classes particulars per separat a diverses dones. "Una excompanya de feina em va dir que hi havia una mare africana que no estava alfabetitzada. Em vaig reinventar buscant paraules bàsiques, els sons...", comenta una d'elles. Diverses persones feien el mateix a nivell individual i al final van decidir ajuntar-se: "Hi havia moltes ganes de crear".

L'Ajuntament de Moià els va cedir inicialment l'antiga Escola de Música, situada dins el Parc Municipal Francesc Viñas, just davant d'on van rebre EL 9 NOU per parlar sobre el seu projecte. Alhora els van adjudicar un ajut econòmic mensual. D'entrada eren unes set persones amb una mitjana de tres alumnes per sessió, però va córrer la veu i, tot i que hi havia qui deia que les dones no serien constants i deixarien d'assistir-hi, aviat van arribar a una mitjana de 10 alumnes.

L'arrencada va ser molt bona, però ara mateix estan sense local: "Teníem tres aules, però van haver de fer obres i ens vam quedar amb dues". Aquesta situació va

coincidir amb la pandèmia, raó per la qual els van demanar que abandonessin l'espai a fi de dur-hi a terme algunes classes de l'escola, tot i que finalment s'hi va traslladar Serveis Socials. "Ens van proposar reubicar-nos en una sola aula d'aquell mateix

**"A l'escola vaig detectar un racisme no parlat i una separació molt clara"**

**"Entre totes hem pogut crear un espai d'amor, respecte i intercanvi"**

edifici", però a Narinant la solució no les va acabar de satisfer. "Al principi, amb la pandèmia, no es podien fer grups grans. Era absurd". Ara s'estan reactivant i s'adonen de la necessitat de tenir un lloc "on poder estar còmodament". De moment les trobades les fan davant mateix de

l'escola, al carrer, però pateixen per com mantenir la regularitat quan comenci el fred.

En conversa amb EL 9 NOU, mentre explicaven el seu recorregut, es podia palpar a l'ambient els forts llaços que hi ha entre elles i la sororitat que han creat. De fet, l'intercanvi cultural i la integració social són alguns dels pilars fonamentals d'aquest grup de dones. Totes coincideixen a dir que "és un espai d'amor". Amarar-se i comprendre altres visions del món i de la vida els ha unit, ha generat un lligam.

A través de l'alfabetització fan xarxa, ja que moltes d'aquestes dones estan soles i no tenen la família al costat. És per aquest motiu que el col·lectiu va molt més enllà de millorar el català, es tracta d'un intercanvi cultural amb múltiples tentacles, tant comunicatius com d'apoderament o fins i tot d'entendre recíprocament costums aparentment allunyats.

Les mares d'origen estranger ho viuen molt positivament, ja que per a elles és un suport. "Ens costa entendre'ns, els idiomes generen barreres", apuntava una del grup. Des del Consell Comarcal s'ofereixen cursos

de català de tres mesos, però consideren que no n'hi ha prou per a les seves necessitats. "Amb tan poc temps és impossible aprendre a parlar", deia una de les acompanyants. Segons les educadores, a nivell d'aprenentatge la didàctica és diferent, ja que en ser diverses persones poden oferir una atenció especialitzada a cadascun dels nivells: "Algunes estan alfabetitzades en altres llengües i altres ni tan sols això".

A aquesta situació s'hi afegeix que gairebé totes són mares. "Què han de fer amb els nens mentre són a classe?", es preguntava Clotet. Preveient aquesta situació, van incorporar un espai per als fills de les alumnes. D'aquesta manera les mares poden estar atentes a classe i, alhora, quan escolaritzen els nens ja tenen incorporat vocabulari en català d'aquestes estones.

Per a elles també és molt important la confiança. A les classes es crea un ambient distès que facilita l'aprenentatge. "Saben que no s'estan exposant i això les ajuda a deixar-se anar", comenta una de les acompanyants. Entre totes han creat, en definitiva, un espai de respecte, estimació i acompanyament.

# Resultats destacats del Pla de reactivació socioeconòmica del Moianès Covid-19

El Ple del Consell Comarcal de data 3 d'agost de 2020 va aprovar el Pla de reactivació socioeconòmica del Moianès Covid. El Pla conté un seguit de mesures i actuacions per fer front a les conseqüències laborals i socials de la crisi sanitària de la Covid-19 i per ajudar a impulsar la reactivació econòmica i social dels municipis de la comarca. El Pla inclou dues fases. Una **primera fase** que són les actuacions que s'han realitzat des de

l'inici de l'estat d'alarma fins a la fi de la fase 3 de confinament (març-juny 2020) i que ha comportat la **realització de 47 mesures amb l'atenció de 2.524 usuaris diferents i 4.125 consultes en els diferents serveis** declarats com a essencials.

La **segona fase** (agost 2020 - desembre 2021) inclou **83 mesures en diferents àmbits d'actuació** (transversals, serveis socials, habitatge,

ocupació, empreses...), on es dibuixa el full de ruta a desenvolupar a partir de les prioritats, el finançament, les activitats i els agents implicats en cada una de les actuacions.

**En aquesta edició, destaquem els resultats de les actuacions més rellevants realitzades durant el període any 2020 - juny 2021**, en el marc del Pla de reactivació socioeconòmica del Moianès Covid-19.

## 1. El Consell Comarcal i el Consorci han aprovat i obert la convocatòria per a quatre línies de subvencions adreçades a diferents col·lectius per un import total previst de 94.500 euros finançades amb pressupost propi comarcal. El total de beneficiaris han estat 146 autònoms, entitats i persones.

- Línia d'ajudes per a pimes i autònoms per fer front als efectes de la Covid-19 a la comarca.
- Línia d'ajuts econòmics per al foment de la cultura comarcal en el marc d'una col·laboració entre el Consell Comarcal del Moianès i els/les professionals culturals i artístics de la comarca per a la seva participació en un festival cultural del Moianès.
- Línia d'ajuts econòmics a associacions o entitats sense ànim de lucre per a la realització, promoció i difusió de projectes i/o activitats culturals, socials, esportives, mediambientals, cíviques i participatives a la comarca del Moianès per a l'any 2021.
- Línia d'ajuts extraordinaris als arrendataris d'habitatges integrats al programa de la borsa de mediació per al lloguer social i propietaris que tinguin o desitgin incloure el seu habitatge a la borsa de mediació per al lloguer social.

## 2. 17 contractes realitzats a persones en situació d'atur en el marc dels plans d'ocupació comarcals Covid-19 Moianès.

Una de les mesures definides i prioritzades és l'actuació de **creació de plans d'ocupació comarcals Covid-19 Moianès**, que inclou la realització de plans ocupació d'acord amb les necessitats que proposi cada municipi. Aquesta mesura afecta les àrees de serveis a les persones i ocupació, amb l'objectiu d'oferir una oportunitat i una ajuda als col·lectius més vulnerables afectats per aquesta crisi.

El cost d'aquesta mesura és de 54.000 euros, que s'ha finançat amb pressupost propi del Consell.

**S'han realitzat un total de 17 contractes per a persones en situació d'atur** que es van presentar a la convocatòria:

- 10 contractes realitzats pel Consell Comarcal que han fet suport als 10 ajuntaments: 3 auxiliars administratius i 7 peons de manteniment.
- 7 contractes realitzats pels ajuntaments que s'han cobert amb personal de la borsa: 2 brigada i 5 auxiliars administratius.

## 3. SOM –Servei d'Ocupació del Moianès–. S'incrementa el nombre d'usuaris atesos i d'ofertes gestionades.

Durant aquest període s'han atès un **total de 3.363 visites relacionades amb la recerca de feina i assessorament en el tràmit de prestacions i s'han gestionat 443 ofertes de treball** d'empreses de la comarca.

De les persones ateses, 473 s'han inserit al mercat de treball, de les quals 196 corresponen a ofertes gestionades pel SOM.

El SOM ha hagut de reorientar la prestació de serveis. En aquest període s'ha creat un nou servei (Suport tràmits de prestacions 285 visites) davant la dificultat dels usuaris per fer aquests tràmits.

## 4. Malgrat la pandèmia, s'han creat 55 noves empreses al Moianès.

Des de l'àrea d'emprenadors i empreses, durant aquest període s'han atès 169 projectes de nova creació de persones emprenadores de la comarca, i s'han creat **55 noves empreses**, que han generat un total de 67 llocs de treball nous.

## 5. S'han realitzat 299 assessoraments a empreses de la comarca.

**Reeempresa** és un dels programes que es gestionen des de l'àrea d'empreses i que assoleix any rere any molt bons resultats. Durant aquest període, s'han atès 18 reemprenadors nous, 8 empreses cedents i 9 casos d'èxit.

## 6. Més de 900 persones s'han inscrit als cursos de formació de l'últim trimestre setembre - desembre 2021.

El catàleg presenta **130 activitats** repartides en tres blocs: formació per a l'ocupació, formació per a empreses i formació d'acció social i comunitària.

Tot i que encara es manté el format en línia, s'està realitzant també formació presencial.

## 7. El projecte #Al MoianèsEnsCuidem és un projecte de dinamització del sector serveis a les persones per posar en valor les professions de les cures. Fins ara hi han participat 119 persones i 8 empreses.

Com a cloenda de la Setmana de les Cures al Moianès –Projecte Al Moianès ens cuidem–, el **dijous 30 de setembre es va celebrar una Jornada d'intercanvi d'experiències** per dissenyar quin model de SAD volem al Moianès. Hi van participar els consells comarcals del Ripollès, el Pallars Sobirà i el Solsonès. Es van posar molts elements a sobre la taula per poder treballar i per definir el model de SAD comarcal. A la jornada hi van participar conselleres, regidores i tècniques dels ajuntaments i del Consell.

### FESTA VIU L'ECOMUSEU!

### Aquest any el 13 i 14 de novembre a Granera

La Festa, que se celebra anualment i és itinerant pels municipis de la comarca, aquest any tindrà lloc a Granera, el poble més petit de la comarca en nombre d'habitants. És un espai per conèixer el Moianès, el projecte Ecomuseu i el municipi que l'acull. Un cap de setmana ple d'activitats per a tothom! Properament, el programa d'actes a @moianesturisme.



 @moianesturisme

**Festa viu l'Ecomuseu**  
13 i 14 de novembre de 2021  
a Granera



ALBERT LLIMOS

Viñolas, al taulell de la pastisseries. Toca totes les tecles: tant elabora la xocolata i els dolços com despatxa, neteja o promociona el negoci

## La passió: clau de l'èxit

Miquel Viñolas, ànima de la Pastisseries Àger de Moià, ha guanyat dues medalles de plata i dues de bronze al campionat anual que organitza l'Academy of Chocolate de Londres

### Moià

#### Queralt Campàs

Miquel Viñolas és l'ànima de la Pastisseries Àger de Moià. Un mestre xocolater que recentment ha estat guardonat amb quatre premis de cinc mostres que van presentar al campionat anual de l'Academy of Chocolate: dues medalles de plata i dues d'argent que reconeixen la feina d'una de les set úniques pastisseries de tot l'Estat que es fabriquen ells mateixos la xocolata.

Van començar el 2008 "amb un esclop i una espadenya", però en tan sols un any i mig ja van muntar l'obrador:

"Jo mateix vaig tallar l'acer inoxidable dels taulells, vaig passar els cables, pintar la botiga...". Un negoci que actualment continua sent petit, amb Viñolas i una treballadora que hi va només tres matins a la setmana. El moianès fa tots els papers de l'auca. I ell, de fet, ja es defineix amb aquest toc d'humor al seu perfil d'Instagram: "CEO Pastisseries Àger, chico de la limpieza y dependiente".

La decisió de participar al concurs la van prendre només dos dies abans que es tanqués l'entrada de mostres, el març passat. "Era el primer cop que ens presentàvem. Ens ho va suggerir un dels fabricants de

les màquines amb què treballen el cacau, perquè va tastar la xocolata i li va semblar de molta qualitat", explica Viñolas. En un principi no ho tenia clar, ja que "alguns que s'hi presenten només la caixa val 30 euros".

Finalment, però, van enviar les propostes amb segell de Moià a Londres via correu aeri urgent. "No va ser fàcil. Hi havia el Brexit i el perill que no arribés", diu visiblement emocionat. Amb aquest mateix sentiment relata com va rebre l'anunci dels premis: "Estàvem de vacances i una companya del ram em va donar la notícia. Em vaig posar a plorar".

A l'obrador hi fabriquen una vintena de varietats. Els que van enviar al certamen són els cacaos que consideren més bons pel seu gust i "va ser coincidència que es corresponguin també amb projectes molt treballats". Segons Viñolas, això demostra que els cacaos produïts èticament deriven en un producte de gran qualitat. Les faves les adquireixen a Amsterdam, on un cop l'any hi ha una fira i una subhasta per conèixer de primera mà els agricultors.

Entrant al detall, les medalles de plata han estat per a la Hacienda Limón, molt afruitada i apta per a tots els públics, i la Blanca Torrada,

que recorda el caramel. Les medalles de bronze se les han emportat l'Ocumare i la Tanzània. La primera està feta amb "cacau crioll, un dels més bons i més escassos que hi ha. L'elabora Don Pedro, que va començar el negoci sense res i és la mostra de com una persona, amb educació, pot aixecar la seva vida". El gust, això sí, no és apte per a tots els paladars, ja que es torna molt densa en boca. La segona té un punt més àcid: "Ens fa especial il·lusió perquè parteix d'una cooperativa".

Per arribar a aquesta excel·lència, Viñolas ha hagut de picar molta pedra. Els seus inicis van ser a l'Escola d'Hostaleria Hofmann, on va decidir especialitzar-se en pastisseries. Un cop va acabar els estudis va recórrer

**"No m'interessa comprar el cacau barat i fomentar condicions de vida no ètiques"**

diferents restaurants d'alt nivell: l'ABaC de Xavier Pellicer, Oriol Balaguer, l'Alain Chartier a França i El Racó d'en Freixa a Madrid. Primer s'oferia a treballar-hi de franc i després acabava aconseguint un sou. La idea de muntar la seva pròpia pastisseries, però, ja li rondava al cap. Això, unit a factors ètics d'aquestes feines que no li acabaven d'encaixar, el van convèncer d'obrir el seu negoci: "Estar a l'elit et permet fer projectes que no podries tirar endavant d'altra manera, però a nivell d'en-carrecs veus algunes coses que no són justes".

Ell dedica gairebé tretze hores al dia a aquest treball 100% artesanal. Els premis avalen que l'esforç val la pena i que la clau de l'èxit és la passió.



### Constitueixen l'associació TEA Moianès

**Moià** El Moianès compta des d'aquest octubre amb una associació que aglutina persones amb trastorn de l'espectre autista (TEA) i les seves famílies, així com professionals que s'han ofert per fer tasques de voluntariat. L'embrió de l'entitat va ser una xerrada que van portar a terme a Moià a principis de mes la Federació Catalana d'Autisme i el Centre de Recursos en Trastorn de l'Espectre Autista de la Catalunya Central (CR TEA CC). Al final de l'acte ja hi va haver una vintena d'assistents que es van interessar pel projecte. Prèviament s'havia detectat que a la comarca hi ha una quantitat important de gent amb TEA que s'ha de desplaçar a Manresa per rebre segons quins serveis. Ara, l'objectiu és fer força, traslladar-los al territori i, tal com explicava Rosa Serrano, presidenta del CR TEA CC, "beneficiar les famílies i millorar la seva qualitat de vida". L'associació compta amb el suport de l'Ajuntament de Moià i el Consell Comarcal, que també inicia aquest dilluns un Grup de Suport Emocional i Ajuda Mútua per a famílies amb infants amb TEA. Constarà de 10 sessions que es faran a Can Carner de Moià els dilluns a la tarda. A Catalunya actualment es registra un diagnòstic d'autisme per cada 81 naixements.





PATRIMONI I CAPITAL NATURAL (II): FORN DE CALÇ

# Uns forns de fa 200 anys

El Forn de Calç de Calders està gestionat des del CACiS, una entitat que es dedica a la promoció del patrimoni

## Calders

### Queralt Campàs

Calders compta amb part del patrimoni històric del Moianès: els tres forns de calç annexos a una antiga masia que va estar en funcionament fins als anys 50. Són foradats al subsòl, coberts amb volta de canó, bastits amb gresos i tenen dues obertures, una arran de terra que s'utilitzava com a entrada d'aire i per extreure les cendres, i una altra de més gran per on es carregaven la llenya i la pedra calcària, extreta d'una pedrera situada al costat de la casa. Aquests forns, revestits de pedra sorrenca –prevenia el desgast dels excavats en terreny calcari–, s'utilitzaven per obtenir calç viva i després vendre-la.

Actualment, annexat als forns hi ha el Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat (CACiS), que es dedica a la producció i exhibició de projectes de cultura i art contemporanis, especialment els relacionats amb l'ecologia i el medi natural del lloc.

“Treballem tres eixos temàtics: patrimoni, art i educació, amb els forns com a element transversal. El 2008, quan vam recuperar l'espai, el nostre objectiu era promoure el patrimo-



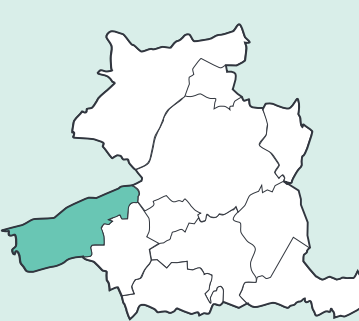
Els tres forns de calç i el Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat

CONSELL COMARCAL DEL MOIANÈS

tents. A través de l'obertura de convocatòries, s'hi instal·len temporalment artistes, arquitectes o científics que venen d'arreu del món amb l'objectiu de passar-hi uns mesos produint projectes que tinguin a veure amb la sostenibilitat (eficiència energètica i bon ús dels recursos naturals). “No només és important la recuperació patrimonial, sinó promoure nous llenguatges artístics per treballar amb la natura de forma horitzontal”, explica Oduber.

Amb la intenció de teixir complicitats arreu del territori, actualment s'han implicat en un projecte de la Universitat de Girona. El CACiS, juntament amb sis centres de tot Catalunya, ha de triar un element d'alimentació sostenible a través del qual generar un projecte artístic: “Nosaltres hem escollit la ratafia, com a element provinent de la biodiversitat. Sense les varietats de plantes adients, aquest producte es perdria”.


El Forn de Calç està catalogat com a Bé Cultural d'Interès Local i es troba dins la llista dels 150 millors elements del patrimoni industrial de Catalunya del Departament de Cultura. També forma part de l'Ecomuseu del Moianès



### Forn de calç

**SITUACIÓ**  
Calders

**QUÈ S'HI FA?**  
Gestionat pel CACiS, s'hi promou el patrimoni i l'art sostenibles a través dels forns de calç.



ni a través de propostes complementàries”, apunta Roser Oduber, directora del

CACiS. També van decidir que seria un centre de producció i per això van edificar

dos apartaments a la part de darrere dels forns de calç, seguint les restes preexis-



AJUNTAMENT DE CASTELLTERÇOL

## Un grup de voluntaris de Castellterçol restaura el sant Francesc d'Assís

**Castellterçol** Joaquim Rovira, Jordi Sagrera, Joan Sala i Juan Aladid han restaurat desinteressadament el sant Francesc d'Assís situat a la façana de l'església que porta el mateix nom a Castellterçol, també coneguda com la Capella Nova. Inaugurada l'any 1842, s'hi celebra missa anual en honor al castellerçolenc Joan Baixeras i Berenguer, beatificat pel papa Joan Pau II. L'actuació l'han portat a terme per iniciativa de mossèn Ramon Contradas i l'Agrupació Mare de Déu dels Dolors, l'entitat que s'encarrega de la neteja interior d'aquest espai des de fa gairebé 15 anys.

**SQS**  
EL POBLE QUE VOLS VIURE

# Fira de la tardor

**7 novembre 2021**  
**Parc de l'Aigua Sant Quirze Safaja**

Leonardo de Armas impulsa l'Escola Internacional de Cinema, també amb l'objectiu de fer comarca

# Els pobles del Moianès, teló de fons de vuit curtmetratges

## Els primers anys

Joan Capdevila



Quan vam començar a publicar notícies i reportatges, ara fa més de 40 anys, als setanta i

vuitanta, la veritat és que si hom compara la publicació de llavors amb la d'ara observa una gran diferència de continguts, format i temes a tractar. Fou una època brillant i engrescadora. Hom recorda haver publicat reportatges de dues planes senceres il·lustrades amb fotografies adients sobre temes populars d'oficis perduts, costums i tradicions i tot allò que es considerava que podia ser d'interès per als lectors. Parlàvem dels pastors, l'esquilada de les ovelles, els picapedrers, els pous de glaç, els molins fariners i les prou conegudes farinetes que als anys 40 i 50 del segle passat hom consumia ben agraçosament a la major part de cases on la gent es guanyava la vida treballant a fàbriques, en la construcció, en fusteries i en tallers mecànics. Quins anys, oïdà! Experiències prou ben viscudes, oi més quan hom trobava gent que parlava de fets i anècdotes ja passades. Molts infants van aprendre del diari que antigament hi havia carboners que feien carbonet, i d'altres que coïen carbó d'alzina i se'ls coneixia amb el nom de pilers, per les piles de carbó que feien. Els carboners-pilers passaven setmanes al bosc per tal de fer la seva feina. Van conèixer que els nostres pares i avis, fins ben entrat el segle XX, anaven a bosc i feien feixos de llenya que servien per cremar a la llar de foc de casa, l'únic mitjà per escalfar la cuina, on se solia fer foc a terra. Els fogons eren a part i, amb carbonet que servia per encendre el carbó d'alzina, hom coïa la vianda i la carn. En aquells anys poc hi havia menjars precuinats. Foren temps de trobades amicals en els àpats, sovint amb la participació de tots els qui treballàvem pel diari. Avui les coses han canviat, i de ben segur per bé: el diari és molt més obert a tot allò que s'ha fet interessant i imprescindible en alguns casos, i dona molta més informació que quan va començar.

### Moià

#### Queralt Campàs

Just abans que comencés la pandèmia, Leonardo de Armas, ara afincat a Moià, va impulsar el primer curs de l'Escola Internacional de Cinema del Moianès. Un centre que, recentment, ha acabat la gira comarcal de presentació dels treballs que han fet aquests últims dos anys, un conjunt de curtmetratges sobre la majoria de pobles de la comarca.

La iniciativa sorgeix del compromís que va adquirir De Armas a l'hora d'impulsar l'escola: "Quan vaig presentar el projecte als alcaldes, els vaig explicar que l'entorn de treball i aprenentatge seria el Moianès. En ser una comarca jove, l'escola podia ajudar a crear identitat". Plantejada com una relació de reciprocitat, cada ajuntament va subvencionar un alumne i, ahora, De Armas impulsava els curtmetratges: "Cada un dirigia el del poble que representava".

Tot i els entrebancs que suposa mantenir un centre educatiu en plena pandèmia, van aconseguir tirar endavant vuit audiovisuals d'uns 10 minuts cadascun. Una particularitat destacable és que els alumnes d'aquest primer curs eren d'edats molt diferenciades. El més jove tenia 18 anys i el més gran, 73. Un fet que, segons el director, "genera molt més enriquiment a nivell pedagògic".

La gira comarcal s'ha fet amb un camió antic reconvertit en projector de cinema. Tant el format com el contingut han agradat. "Molta gent ens ha felicitat per la qualitat", diu De Armas.



#### 'L'aigua de Calders'

De Sònia Carner. Explica la vida del Sr. Cullàs, que va aconseguir portar l'aigua fins al poble.



#### 'Una escola per Castellcir'

De Montse Cardona i Albert Arimany. La lluita per preservar l'escola La Popa.



#### 'Moià, brots de civilització'

De Meli Fernández. Mostra l'evolució de la població entorn a les Coves del Toll.



#### 'Sant Quirze Safaja'

De Marc Franquesa. El curtmetratge recrea la vida de l'escriptor Màrius Serra.



#### 'Ferran. Un refugi a Granera'

Ferran Martínez i Carmen Morales, sobre la relació d'en Ferran i els míssils cubans.



#### 'Joc en temps de guerra'

De Jaume Rovira. Parla de la vida de Quico de Cal Creu al petit poble de l'Estany.



#### 'El futur de Monistrol'

De Berta Canals. Entrevista a diferents persones del poble.



#### 'Amor teixint'

D'Egala Elembo. A través de la fàbrica de teixits Emalosa, explica els canvis que hi va haver a Oló.



#### El camió de la gira

La gira es va fer sobre un camió de 56 anys reconvertit en un projector i bàner publicitari.

Per tirar-ho endavant han tingut el suport de l'Escola Pia de Moià, que ha funcionat com a seu; l'empresa Textil BCH, amb Albert Matarro-

dona, per al marxandatge, i Salvador Sala, de Vegetalia, que els va cedir el camió.

Ara estan a punt de començar el segon curs de Direcció

Documental. Durarà tres mesos. Entre un total d'onze alumnes, De Armas destaca que se n'hi han inscrit alguns de l'Índia.

## Castellcir, a través de receptes de cuina

**Castellcir** Castellcir està preparant un llibre per explicar el poble i la seva gent a través de receptes de cuina. Per materialitzar-lo, l'Ajuntament ha llançat una crida als veïns i veïnes demanant que rebin un fotògraf a casa mentre cuinen i, així, immortalitzar el procés de donar vida a un plat o unes postres. Les persones interessades a sumar-se al projecte poden telefonar al 657 03 76 61 o enviar un correu a [jordi@dobleset.com](mailto:jordi@dobleset.com). La intenció és tenir el llibre acabat aquest mateix 2021.



## Calders, Cap de Setmana Saludable 2021

Ajuntament de Calders

Gràcies a tothom per fer-ho sempre possible

Enguany el 9 i 10 d'octubre hem celebrat la 10a edició del Cap de Setmana Saludable (malgrat que s'ha editat en nou anys). Com sempre ha estat un èxit de participació.

Hem tingut diversos tallers per a infants i adults, tots ells plens de gom a gom. Les xerrades han estat molt interessants i també amb molta gent participativa. Els tastets de teràpies de diumenge han estat plens durant tot el matí.

Aquest any s'ha allargat fins a les 7 de la tarda de diumenge i a tothom li ha agradat perquè han pogut participar a més activitats.

També hem comptat amb l'actuació infantil de 'Contes que alimenten' i la del Circ Fixic.

Hem omplert la plaça Major amb 31 firaires amb productes de proximitat i/o artesans molt diversos.

Tant dissabte amb una caminada com diumenge amb una marxa nòrdica s'ha convidat a tothom que ha volgut a recórrer rutes i camins del nostre entorn.

A la plaça hi ha hagut una 'masterclass' de zumba amb la participació de molta gent adulta i moltíssima de jove i infants.

S'han respectat totes les mesures de seguretat que marcava el Procicat: inscripció prèvia, mascareta, distància... Tornarem l'any vinent amb més ganes, il·lusió i novetats, tot esperant ja estar sense restriccions i poder fer més coses i més populars.

# AGENDA

## Dimarts 19 d'octubre

**Collsuspina.** Bibliobús. Plaça Major. 15.30-18.00.

Entrenament funcional amb Manu Vilaseca, atleta del Craft Elite Team d'Ultra Trails Muntanya. Pista poliesportiva municipal. 19.00.

Classe de ioga amb Lalola. Locals social Ramon Cabanas. 19.15.

**L'Estany.** Mercat setmanal durant el matí.

**Moià.** "Tràmits que s'han de fer per passar de la producció convencional a la producció ecològica", a càrrec d'Aida Reina, tècnica d'inspecció del CCPAE. En línia, Moianès. 10.00-12.00.

Formació professionalitzada per al sector cultural. Disseny de la proposta de valor i relació amb el públic, a càrrec de Jaume Colomer, consultor especialista en gestió de públics i professor al màster de Gestió Cultural de la UB. En línia. 18.30.

Llegir el teatre a la Biblioteca, al voltant de l'obra *Nosaltres*, d'Helena Tornero, a càrrec d'Elvira Permanyer. Auditori

de Sant Josep. 19.30.

## Divendres 22 d'octubre

**Castellcir.** Reunió oberta d'activitats d'hivern. Sala Sant Jordi de l'Ajuntament. 20.00.

**Collsuspina.** Punt de trobada per als veïns del poble. Local social Ramon Cabanas. 16.30-20.00.

## Dissabte 23 d'octubre

**Calders.** Mercat setmanal.

**Castellcir.** Pedalada Castellcir 2021, del Moianès a la Garrotxa. Plaça de l'Era. 07.00.

**Castellterçol.** Espectacle dansa amb la representació de *Connection*, amb la companyia Ambae. 4a temporada de programació professional d'El Centru. El Centru. 21.00.

Mercat setmanal, de 08.00 a 14.00.

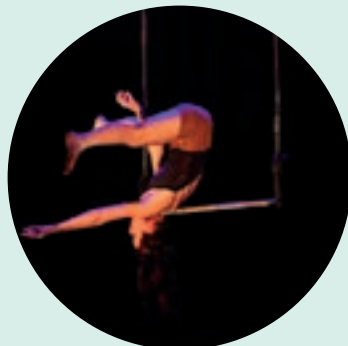
**Collsuspina.** Punt de trobada. Local social Ramon Cabanas. 17.30-20.30.

## Diumenge 24

**Collsuspina.** Projectió del

partit entre FC Barcelona i Reial Madrid. Casal de la gent gran. 16.15.

**Santa Maria d'Oló.** TEST, Festival de la xarxa Testimoni Escènic amb els espectacles *Aquest sol, hi és per tots?*, *No pastanaga Perdre el temps* i *Puntos suspendidos*. Plaça Catalunya. 17.00-19.00.



## Dilluns 25 d'octubre

**Moià.** Tertúlia sobre la novel·la *El jugador*, de Dostoievski, a càrrec de Marià Baqués. Auditori de Sant Josep. 19.30.

## Dimarts 26 d'octubre

**Collsuspina.** Entrenament funcional amb Manu Vilaseca, atleta del Craft Elite Team d'Ultra Trails Muntanya. Pista poliesportiva municipal. 19.00.

Classes de ioga amb Lalola. Local Social Ramon Cabanas. 19.15-20.45.

**L'Estany.** Mercat setmanal

durant el matí.

**Moià.** Tallers. Fantasmes, aranyes i monstres per decorar casa teva a la nit més terrorífica. Biblioteca. 17.30.

Formació professionalitzadora per al sector cultural: Producció d'esdeveniments i el seu marc normatiu. En línia. 18.30.

## Dimecres 27 d'octubre

**Moià.** Llegir òpera: conferència-audició d'*Il barbiere di Siviglia*, de Rossini, a càrrec d'Albert Ferrer, historiador de l'art i musicògraf. Auditori de Sant Josep. 19.30.

## Divendres 29 d'octubre

**Collsuspina.** Ruta per l'entorn de Collsuspina, amb visita a l'església de Sant Cugat de Gavadons. Plaça de l'Ajuntament. 09.30.

Punt de trobada per als veïns del poble. Local social Ramon Cabanas. 16.30-20.00.

**Moià.** Xerrada del pintor Eudald Font: "Què queda dels -ismes?". Biblioteca Municipal 1 d'octubre. 19.30.

## Dissabte 30 d'octubre

**Calders.** Mercat setmanal.

**Castellterçol.** Mercat

setmanal, de 08.00 a 14.00.

**Collsuspina.** Punt de trobada per als veïns del poble. Local social Ramon Cabanas. 17.30-20.30.

**Moià.** Concert de Mireia Tarragó, soprano, i Carmen Santamaria, piano. Temporada de Jovents Musicals de Moià. Auditori de Sant Josep. 18.00.

## Diumenge 31 d'octubre

**Castellcir.** Castanyada. Plaça de l'Era. 19.30.

## Dimarts 2 de novembre

**Collsuspina.** Bibliobús de les Guillerries. Plaça Major. 15.30-18.00.

**L'Estany.** Mercat setmanal durant el matí.

## Diumenge 7 de novembre

**Castellterçol.** Escena 42: espectacle *Mamaaa!*, del grup de teatre Teiatròlics de Banyoles. Centre Espai Escènic. 18.30.



## MUSEUS I EXPOSICIONS

### Calders

**CACiS (Forn de la Calç).** "On Egin", dels artistes Marta Parera i Javier Olai-zola. Fins al 20 de setembre.

### Castellcir

**Ecomuseu del Moia-nès.** Visites a Espluges (Castellcir), les poues de la Ginebreda i el rentador de la llana de Castellterçol. Cal reserva al tel. 93 840 14 18.

### Castellterçol

**Casa Museu Prat de la Riba.** Espais familiars i de treball del polític Prat de la Riba, ambient i mobiliari de principis del segle XX. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

### L'Estany

**Monestir de Santa Maria.** Església, claustre, sobre-claustre i exposició d'objec-

tes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

### Moià

**Casa Museu Rafael Casanova.** Exposició històrica sobre la Guerra de Successió a Catalunya, on Rafael Casanova, protagonista de

la defensa de Barcelona l'11 de setembre de 1714, hi va tenir un paper cabdal. Dijous i divendres de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

**Museu de Moià - Coves del Toll.** Exposició perma-

nent de les col·leccions de paleontologia i arqueologia local.

"1931. La proclamació de la República a Moià", nou mòdul museogràfic.

### Monistrol de Calders

**Cal Ros Espai d'Art.**

"Índia i altres temes variats", fotografies de Josep Ponsa i Vilatersana. Fins al 20 de setembre.

### Santa Maria d'Oló

**Cal Ramonet.** Pintures del moianès Josep Alcoceba. Fins al 18 d'octubre.

## L'Ajuntament d'Oló posa a la venda el segon model de la samarreta dels "Olonismes"

El passat dissabte 2 d'octubre, dins el marc del Correllengua, l'Ajuntament d'Oló va presentar la segona edició de la samarreta dels "Olonismes", una peça de roba que recull un conjunt de paraules típiques i úniques del poble o del territori. Com en la primera edició, es presenta aquesta samarreta amb la voluntat de salvaguardar el vocabulari local i potenciar-ne l'ús.

La nova edició l'ha dissenyat el

mateix grup de persones que va impulsar el primer model, mantenint l'estètica de l'anterior samarreta: per darrere hi ha el nom del poble, "Oló", on la o inicial està formada per tot de paraules que es repeteixen respecte al primer model. Per davant s'ajunten vuit paraules que tot el poble coneix i utilitza, però que si es diuen fora segurament pocs les entendran. Paraules com *peixer* (donar menjar a una altra persona) o

*titaranya* (teranyina) són les que encapçalen la part davantera de la samarreta en representació del vocabulari de la zona, mentre que altres mots com *claquet* (desig urgent de menjar alguna cosa determinada), *petaclemes* (ximple) o *flosti* (estri) s'utilitzen exclusivament al poble d'Oló. Com en l'anterior disseny, les paraules de la part de davant es troben escrites amb una tipografia que fa referència a la definició del mot.



Pel poble d'Oló ja es pot trobar molta gent lluint la nova samarreta dels "Olonismes".

# “Anar a Oló és com tornar a casa, és la meva pàtria de naixement”

**A l'hora de fer-se un lloc al món literari s'ha trobat impediments pel fet de ser dona?**

No, en cap moment, però soc conscient d'aquesta problemàtica. De fet he realitzat alguna presentació sobre dones i literatura: d'Aurora Bertrana i també una on abordava les dificultats i lluites que han hagut de fer les dones per escriure i publicar al llarg del temps. Masculinitzar el nom, per exemple, com Víctor Català, o dissimular-lo a través d'inicials per fer l'obra més vendible, com la mateixa J. K. Rowling.

**Quan va començar a escriure?**

La primera vegada que soc conscient d'escriure històries de ficció és a partir de la primera comunió, quan els meus tiets em van regalar una ploma. A partir de llavors vaig començar a participar en concursos literaris. Tinc aquest record molt present.

**Com ha sigut el seu recorregut literari?**

Estic a Girona des que tenia 30 anys i aquí és on vaig anar agafant més consciència que tenia ganes de publicar. He passat per diverses etapes, però la clau de volta va ser el 2016, quan vaig demanar una excedència i vaig poder començar a publicar en solitari perquè hi podia destinar més temps. Durant tres anys vaig recopilar molta obra, endreçant el que ja tenia per convertir-ho en projectes. Paral·lelament em presentava a premis, tant per reforçar la meua identitat literària com per recopilar recursos econòmics, ja que amb l'excedència no tenia ingressos. Una de les coses que més m'ha ajudat en aquest procés és compartir la meua obra amb el grup Lletraferits, de Girona, que va sorgir d'un curs de creació de contes a la Casa de la Cultura el 2002, on vam assistir i vam decidir continuar un cop acabada la formació. Al compaginar l'escriptura amb la docència, aquest grup m'ajudava a no perdre el fil. Tenia aquesta trobada un cop al mes i allà com-



**MIRACLE SALA I FARRÉ, escriptora de narrativa breu en català**

**Sala, de 53 anys, és de Santa Maria d'Oló però viu a Girona. Llicenciada en Filologia Clàssica, ha compaginat la docència amb l'escriptura. És una de les impulsores del recull d'olonismes, mots propis de la zona en desús.**

partíem contes curts basats en un disparador que escollíem nosaltres mateixos.

**Aquest grup la va ajudar a publicar?**

Sí. *La força de les paraules*, que dona nom al meu primer llibre, és un conte que va agradar molt als amics escriptors. A partir d'aquí, en vaig anar fent d'altres inspirats en la nena que havia sigut, la meua família, l'entorn, el poble... Tot i que són contes que es poden extrapolar a qualsevol vida de nena en un poble de muntanya i de pagès. Aquest relat també és molt important perquè el va poder llegir el meu pare abans de morir, el 2010, i li va agradar molt. A partir d'aquesta narració, i les trobades amb els Lletraferits, vaig anar creant textos al voltant d'un mateix *leitmotiv*, que es van acabar convertint en la meua primera publicació, l'octubre de 2017, premi Món Rural. Després, fent un altre recull d'epitafis que tenia al calaix, també vaig publicar un poemari il·lustrat: *La mort és molt bèstia*.

**Quan va tornar a la docència?**

El 2018. Des de llavors fins ara he anat escrivint altres microrelats que s'han materialitzat en *Piscolabis*, publicat aquest any. El recull és una barreja de petites coses, i d'aquí ve el nom. Tracto tant divertiments com qüestions de denúncia, tant situacions quotidianes com temes globals enfocats des d'una història curta que faci reflexionar.

**Es considera autodidacta?**

He fet alguns cursos, però ho soc força. Si pretens arribar al lector i vols que la teua obra marqui, evidentment s'han de tenir en compte les opinions dels altres.

**A Oló hi continua lligada?**

Hi ha part de la família i amics. Anar a Oló és com tornar a casa. Tinc dues pàtries, la de Girona i la de naixement, que és la que sempre t'emportes a tot arreu.

Queralt Campàs

## TEMPS ERA TEMPS

### Castellcir

El Molí de Brotons es troba a la vall de Marfà, a Castellcir, vora el santuari de la Tosca. És un lloc emblemàtic per la seva bellesa i la seva tràgica història. El 9 d'octubre de 1863 un gran aiguat va assolir part de la Plana de Vic, el Moianès i pobles del Bages i el Vallès. La crescuda de la riera de la Tosca es va endur la casa i el molí, així com tota la família del moliner, que la formaven vuit persones. Mai l'han arribat a reconstruir.

